

Konflikti leevendab ühisosa

■ TEKST Epp Veski, psühhoterapeut

Mis on konflikt? Kõik teavad, et see on riid, sõnasõda, vahel kaklemine ja sõdagi. Konflikt aga on palju laiem mõiste – sellesse kuulub ka vaikimine, ignoreerimine, mõne teema vältimine, pinged, põgenemine jne.

Põhiline konflikti põhjus on erinevad huvid, mille lahendamiseks on vaja suhelda. Seda teame enam-vähem kõik. Ainult see teadmine aitab vähe.

Mis on erinevad huvid? Näiteks tahtis noormees minna ülikooli matemaatikat õppima, kuid tema vanemad soovisid, et ta õpiks hoopis arstiks. Tagajärjeks oli vastuolu, poolte erinevate huvide pinnal arenes kestev konflikt. Poeg ei suutnud kaua otsustada, kas talitada enda või vanemate soovi järgi. Lõpuks jäi tema tahtmine peale ning ta astus matemaatikateaduskonda. Muidugi olid vanemad pettunud ja nende suhted pojaga muutusid pingeliseks.

Kuidas oleks saanud seda olukorda vältida või lahendada? Enamik vastaks: oleks tulnud suhelda ja rääkida. Aga millest? Mida tähendanuks siin suhtlemine? Rääkimine konflikti põhjustanud huvist? See ei oleks aidanud, sest mõlemad hakkaksid oma huvi, selle õigsust ja tähtsust kaitsma ning teist hoolimatutes, egoismis jms süüdistama.

Piltlikult öeldes: konfliktis olid asuvad teine teisel pool rindejoont. Üks pool võiks oma tahtmisest küll loobuda ja soovi alla suruda, kuid ka see ei vii tegeliku lahenduseeni.

Suhtlemiseks oleks kõigepealt vaja konteksti avardada: mõlemad pooled peaksid oma huve endale laiemalt teadvustama. Praegusel juhul umbes nii.

Poja huvid:

- ▶ saada matemaatikuks;
- ▶ teha tööd, mis meeldib;

- ▶ realiseerida oma huvid ja võimed;
- ▶ olla edukas;
- ▶ olla õnnelik;
- ▶ leida armastatud naine, luua pere;
- ▶ olla hea poeg;
- ▶ teenida piisavalt, et peret üleval pidada;
- ▶ leida vanematelt toetust oma huvidele, otsustele jne.

Vanemate huvid:

- ▶ et pojast saaks arst;
- ▶ olla head, abistavad ja toetavad vanemad;
- ▶ et poeg oleks edukas;
- ▶ et poeg oleks õnnelik;
- ▶ et oleks hea poeg;
- ▶ et poeg leiaks hea naise;
- ▶ et poeg teeks tööd, mis talle meeldib;
- ▶ et poeg teeniks piisavalt, et peret üleval pidada jne.

Kui mõlema poole huvisid võrrelda, leiame, et päris suur hulk neist kattuvad. Just ühistest huvidest tulekski suhtlemist alustada, et pooled saaksid aru – suures plaanis tahame ju sarnaseid asju, isegi siis, kui teed selleni võivad olla erinevad.

Kui suur ühisosa on välja selgitatud ja mõlemad pooled sellega nõus, on palju lihtsam kokkuleppele jõuda või leppida sellega, et teisel võib olla mõnes asjas oma arvamus, mis on tema jaoks õige, isegi siis, kui see minu omast erineb. **IK**

